

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktika Teológia
1.4 Szakterület	Római katolikus teológia (vallástanár);
1.5 Képzési szint	alap
1.6 Szak / Képesítés	Római katolikus didaktika teológia (vallástanár);

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Speciális liturgika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Nóda Mózes						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Ambrus Arnold						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Speciális alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					44
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					38
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					116
3.8 A félév össz-óraszama					172
3.9 Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> A szentségek liturgiájának kialakulása, ünneplése. A szentelmények liturgiája és ünneplése. A szentek tisztelete.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával és videoprojektorral felszerelt terem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával és videoprojektorral felszerelt terem; intézeti könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A szentségek teológiájának alapismerete A szentségek liturgiájának szerkezete, végzésének szabályai. A szentelmények teológiája és helye a liturgiában. A szentségek teológiájának helye és szerepe a katolikus egyházban
-----------------------------	--

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szentségi teológia alapfokú megismerése • A szentségi teológia jelentőségének megértése • A szentelmények szerepe a liturgikus gyakorlatokban
------------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A liturgikus könyvek, szövegek, rendelkezések értelmezési képessége
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A liturgikus érzék elsajátítása • A szentségi liturgia kulcsfogalmainak elsajátítása és megértése • Az egyház liturgiájának elsajátítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a szentségek ünneplésébe	előadás	Schneider 195–202; Kunzler 327–330; Várnagy 78–81;
2. A keresztség és a katekumenátus története	előadás	Schneider 235–259; Kunzler 335–345; Várnagy 85–100;
3. A bérmálás ünneplése	előadás	Schneider 271–279; Kunzler 345–349; Várnagy 103–110;
4. Az eukarisztia tiszteletének kialakulása	előadás	Schneider 280–296; Kunzler 355–358; Várnagy 111–117;
5. Az eukarisztia imádása	előadás	Schneider 280–296; Kunzler 355–358; Várnagy 111–117;
6. A kiengesztelődés szentsége	előadás	Schneider 321–336; Kunzler 359–365; Várnagy 127–139;
7. A betegek szentsége	előadás	Schneider 352–362; Kunzler 368–375; Várnagy 142–153;
8. Az egyház tanítása a bűcsúkról	előadás	Nóda: 66–70

9. Parciális vizsga		
10. Az egyházirend szentségének ünneplése	előadás	Schneider 363–372; Kunzler 378–385; Várnagy 154–166;
11. A házasság szentségének ünneplése	előadás	Schneider 381–391; Kunzler 390–397; Várnagy 167–174;
12. Zsolozsma. A szentelmények szerepe. Temetés	előadás	Schneider; Kunzler 401–411; Várnagy 176–182;
13. Szentek tisztelete. Ájtatossági gyakorlatok	előadás	Kunzler 401–411; Várnagy 454–456; Dolhai 360–362
14. A Jézus Szíve-tisztelet	előadás	Nóda: 130.
<p>Könyvészet</p> <p>A II. vatikáni zsinat tanítása, szerk. CSERHÁTI József, FÁBIÁN Árpád, Bp. 2000.</p> <p>BARSI Balázs - DOBSZAY László, "Íme, most fölme gyünk Jeruzsálembe", Bp., 2001.</p> <p>BARSI Balázs, Úrjövét, Bp., 2000.</p> <p>DOBSZAY László, A zsolozsma, Bp., 1999.</p> <p>DOLHAI Lajos, A liturgia teológiája, Bp., 2002.</p> <p>IVANCSÓ István, A keleti liturgiák, Nyíregyháza, 2002.</p> <p>JUNGMANN, J.A., A szentmise, Eisenstadt 1977.</p> <p>KUNZLER, Michael, Az egyház liturgiája, Szeged, 2005.</p> <p>NÓDA Mózses, A szentségek ünnepe, Kolozsvár, 2008.</p> <p>RADÓ Polikárp, Az egyházi év, Pannonhalma 1998.</p> <p>RATZINGER, Joseph, A liturgia szelleme, Bp., 2002.</p> <p>THÖLE, Reinhard, Bevezetés az ortodoxia világába, Bp., 2001.</p> <p>VÁRNAGY Antal, Liturgika, Abaliget, 1996.</p> <p>SCHNEIDER, Theodor (szerk.), A dogmatika kézikönyve II. Budapest, 1997.</p>		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szentségimádási szokások	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben

2. Mária-jelenések	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
3. Mária-ájtatosságok	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
4. A csíksomlyói búcsú	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
5. Zarándoklatok	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
6. Áldások szerepe és haszna	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
7. Körmenetek	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
8. A templombúcsú ünnepe és szerepe	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
9. A zsolozsma végzésének szabályai	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
10. A misekönyv, lectionarium, direktórium használata	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
11. Helyi ájtatossági gyakorlatok	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
12. Új ájtatossági gyakorlatok	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
13. Lelkiségi mozgalmak ájtatossági gyakorlatai	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
14. Helyi szentek tiszteletének szokásai	diákok előadása, módszerek alkalmazása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
Könyvészet		
A Katolikus Egyház Katekizmusa, Bp., 1994.		

<p>A II. vatikáni zsinat tanítása, szerk. Dr. CSERHÁTI J., Dr. FÁBIÁN Á., Bp. 2000.</p> <p>Az Egyházi Törvénykönyv, szerk. ERDŐ P., Bp., 1983.</p> <p>Általános Rendelkezések az Imaórák Liturgiájáról, in: Az imaórák liturgiája I. Budapest 1991, 25.</p> <p>BARSI B. - DOBSZAY L., "Íme, most fölme gyünk Jeruzsálembe", Bp., 2001.</p> <p>BARSI B., Úrjövet, Bp., 2000.</p> <p>BOUYER, L., Építészet és liturgia, Szeged 2000.</p> <p>BRANIȘTE, E. – NIȚOIU, Gh. – NEDA, Gh., Liturgică specială, București, 1997.</p> <p>CSELÉNYI I.G., Az eukarisztikus liturgia. Athanasiana 5 (1997) 31-47.</p> <p>DOBSZAY L., A zsolozsma, in: Egyházzenei füzetek I/1, 1999, 7.</p> <p>DOLHAI L., A liturgia teológiája, Bp., 2002.</p> <p>EVDOKIMOV, P., Ortodoxia, București, 1996.</p> <p>IVANCSÓ I., A keleti liturgiák, Nyíregyháza, 2002.</p> <p>IVANCSÓ I., A liturgia mint az identitás kifejezője, in: Athanasiana 6 (1998) 31-40.</p> <p>JAKUBINYI Gy., Vallási archontológia, Gyulafehérvár, 2004.</p> <p>JUNGMANN, J.A., A szentmise, Eisenstadt 1977.</p> <p>KUNZLER, M., Az egyház liturgiája, Szeged, 2005.</p> <p>MIHÁLYI G., Liturgia és hitélet, é.n.</p> <p>MIKLÓSHÁZY A., Benedicamus Domino Áldjuk az Urat!, Eisenstadt 1984.</p> <p>NÓDA MÓZES, Liturgika, Kolozsvár, 2005.</p> <p>RADÓ P., Az egyházi év, Pannonhalma 1998.</p> <p>RADÓ P., Sacra liturgia. In: FÉLRCGYHÁZY J., Az egyház a korai középkorban, Bp., 1967.</p> <p>RATZINGER, J., A liturgia szelleme, Bp., 2002.</p> <p>ROMANO, G., A liturgia szelleme, Bp., 1840</p> <p>SASVÁRI L., A világ örmény katolikussága, in: Az örmény katolikus egyház története és művészete, szerk. FANCSALI J. és ISSEKUTZ S., Bp., 1999.</p> <p>THÖLE, Reinhard, Bevezetés az ortodoxia világába, Bp., 2001.</p> <p>VÁRNAGY A., Liturgika, Abaliget, 1996.</p> <p>SZUNYOGH X. F., A szent zsolozsma, Bp., 1941, <http://gimn-db.piar.hu/pazmany/k256.htm> (2005. május 3.)</p> <p>SUITBERT, B. OSB, A zsolozsma-imádság teológiai alapjai, in: Egyházzenei füzetek I/1 (1999) 99–105.</p>		
---	--	--

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

- A tantárgy tartalma megegyezik az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken liturgikus teológia tartalmával és módszereivel.
- A tárgy keretében figyelembe vesszük a kortárs liturgikus irodalom eredményeit.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak és liturgia szerkezetének, szerepének megértése	Féléves részvizsga (írásbeli) és félév végi vizsga (írásbeli)	75 %
10.5 Szeminárium	Szemináriumi dolgozat megfelelése a liturgikus kutatás módszertanának	Félév végi írásbeli vizsga	25 %

	A szemináriumi témák elsajátítása	A részvizsga és félév végi vizsga keretében	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • A szentségi teológia alapfogalmainak ismerete; a szentségek alapcselekményeinek ismerete; • Az alapvető liturgikus cselekmények ismerete • Vizsga feltételek: Nóda Mózes: A szentségek ünnepe; Jézus Szíve-tisztelet; Az eukarisztia misén kívüli tisztelete (elektronikus formátumban közölve.) • A vizsga: írásbeli • A parciális és vizsgajegy 75%+szeminárium 25% • A parciális a nyolcadik hét után. • A szemináriumi tevékenység elvárásait drd. Ambrus Arnold közli. 			

Kitöltés dátuma
2021. ápr. 23.

Előadás felelőse
Dr. Nóda Mózes

Szeminárium felelőse
drd. Ambrus Arnold

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2021. ápr. 30.

Intézetigazgató
Dr. Holló László